

1919 - 1969

Petdeset let dela medicinskih sester v Sloveniji

Najvišji stolpi se začenjajo
pri temelju.

(Edison)

Prav letos poteka petdeseto leto, odkar je pionirka medicinskih sester in njihovega poklica v Sloveniji zaorala prve brazde v še neobdelano socialno medicinsko metodo zdravstvenega varstva. S to obletnico pa se povezujeta še dva druga za našo ožjo domovino nič manj pomembna jubileja — delovanje prve šolane medicinske sestre in pa ustanovitev prve posvetovalnice za matere in dojenčke.

V zgodovini naše zdravstvene službe jima gre obema enakšen pomen. Zdravstvena služba je pridobila nov profil zdravstvenega delavca, ki je za sodobno zdravstvo nepogrešljiv. Posvetovalnica pa je obogatila zdravstveno varstvo otrok s sodobno socialno medicinsko metodo, tako da je strokovne ukrepe približala neposredno varovančevemu okolju.

Brez dvoma pa je 3. februar 1919 še zlasti pomemben za medicinske sestre, ker je to rojstni dan njihovega poklica.

Prav gotovo ni nobeno naključje, da so Slovenci ravno v tem času, se pravi po prvi svetovni vojni, ko so bili kot narod prvič rešeni avstro-ogrske vladavine, z vsem poletom začeli urejati svojo domovino. Bilo je to obdobje, ko je bilo treba celiti rane vojnega razdejanja in posvečati posebno skrb od trpljenja najbolj prizadetim in življenjsko ogroženim revnim materam in otrokom.

Med svetlimi imeni tistih, ki so posebej čutili za svojo dolžnost, da pomagajo svojemu narodu, beremo tudi ime medicinske sestre Angele Boškinove, ki je z Dunaja prihitela v domovino z obsežnim strokovnim znanjem in bogatimi izkušnjami. Čeprav se je šele pet let kasneje ustanovila v Ljubljani prva šola za »zaščitne sestre«, je bilo pionirsko delo prve sestre na Jesenicah organizatorjem resnična spodbuda za socialno higiensko zaščito matere in otroka ter hkrati tudi za šolanje takšnega profila zdravstvenih delavcev pri nas.

Zato posvečamo pričujočo številko naše strokovne revije prav njim, ki so začetniki poklica in dela medicinske sestre ter obenem tudi organizatorji socialno zdravstvene zaščite otroka.

Spomnili smo se predvsem tistih, ki so prvi med redkimi videli v prvi medicinski sestri dragoceno strokovno moč in soustvarjalcko pri oblikovanju socialno

zdravstvenih ustanov za matere in otroke in pri graditvi sistema za šolanje kadrov, ustreznih za delo na področju te dejavnosti. Spominjamo se pa tudi njenih prvih sodelavk in po njih vseh tistih, ki so jim sledile v času, ko ta poklic ni bil niti znan in niti malo privlačen.

Sestra Angela Boškin je bila med sestrami ves čas osrednja osebnost, ki jih je usmerjala, jih kot učiteljica navdajala s pogumom, bila njihova sodelavka, hkrati pa ustanoviteljica in predsednica strokovne organizacije medicinskih sester. Njena izredna odlika je bil veder pogum, ki ga je prenašala tudi na svoje sodelavke. Ustvarjal je leto za letom čuda med preprostim ljudstvom. Ljudje so znali ceniti njeno nesebičnost in ljubezen do ljudi v stiski, prav posebno pa še do nebogljjenih otrok.

Čeprav so si pionirji sestrške službe in zdravstvenega varstva otrok obetali pri svojem delu večjih uspehov in resničnega preporoda ob reševanju socialno zdravstvenih vprašanj, se njihova pričakovanja v tistih časih niso izpolnila. Toda njihovo delo je končno vendarle rodilo sadove. V dvajsetih letih predvojne Jugoslavije je zrastle prva, čeprav še redko stkana mreža posvetovalnic za matere in otroke.

Šele po narodnoosvobodilni vojni in po osvoboditvi, kjer so tudi medicinske sestre prispevale svoj delež, je bil v razmerah nove družbe zares v celoti omogočen razmah dela in varstva, ki so ga zastavili pionirji otroškega varstva in sestrškega poklica. Zrastle je mogočna stavba ustanov za zdravstveno varstvo otroka, sočasno pa tudi strokovni kader medicinskih sester, ki nadaljuje in izpopolnjuje pred petdesetimi leti zastavljeno delo.

Vsem, ki so se odločile za poklic sestre in vztrajale v njem tistikrat, ko je to pionirsko delo črpalo vse življenjske moči in žar mladosti, izražamo spoštovanje, spremljata jih naše občudovanje in zahvala. Sestri Boškinovi pa za lepi življenjski uspeh iskreno čestita

uredništvo

Vse, kar je najboljšega, je za bolnika in našega varovanca komaj dobro!

FLORENCE NIGHTINGALE